

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Series Ac Ordo Episcoporum Ecclesiae Mindensis, quae est Suffraganea
Archiepiscopatus Coloniensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

fimi junxerunt, apud Civitatem Consules & Magistratus, Officialesque Cæsarei præsidarii: apud Ecclesiam à Capitularibus exceptus, ceremoniis debitis deductus, in Capitulo juramentum præstitit; aliaque, ut Osnaburgi & Verdæ, juxta morem harum Ecclesiarum observata sunt. Altera die homagium à Nobilitate & Civitate exceptum; Dicta solemnis, cum convocazione omnium Statuum absentium, celebrata; similiter dies, pro feudis renovandis, vasallis indicta; aliaque, quæ regimen temporale spectant, ante omnia hic videbantur primo stabilienda: promulgata postmodum Synodus, quæ cum omnibus ceremoniis in Cathedrali Ecclesia celebrata fuit

xv Octobris, uti Anno M D C XXVIII Osnabrugensis Synodus major. evocatus iterum Reverendissimus Dominus Pelckingius, Episcopus Cardicensis; qui Pontificalia peregit, & ipse sermonem pulchrum Synodalem, etiam præsentem populo, habuit. Statuta hujus Synodi hic subjicientur, si prius seriem ac ordinem Episcoporum enumeraverimus; ex quo apparet, in hac Ecclesia semper fuisse Præsules Catholicos continua serie per octingentos annos, præter Christianum; qui tamen inter eos numerari non potest, cum tantum Capituli nomine administraverit; penes quod, uti Catholicum, etiam omnis potestas ac jurisdictio refedit.

S E R I E S A C O R D O
E P I S C O P O R V M
E C C L E S I Æ M I N D E N S I S ,

quæ est Suffraganea

A R C H I E P I S C O P A T V S
C O L O N I E N S I S .

CAROLVS MAGNVS, Ecclesiæ Mindensis
Fundator circa annum Christi DCC LXXX.

		Anni
I.	S. HERVMBERTVS, vir pietate insignis, primus huic Ecclesiæ præficitur Episcopus.	Sef-
fio-
nis.
II.	HARDWARDVS, sedit circa annum Christi D CCC XXXVII. Sub hoc floruisse fertur S. Meimelphus, Diaconus & Confessor, in Diocesi Mindensi miraculis clarus.	tus.
III.	S. THEODORICVS I, à Nortmannis una cum multis aliis occisus, in loco, dicto Eppeckstorff, gloriosissime occubuit. Hic Monasterium Monialium in Wenstorpe, in honorem SS. Cosmæ & Damiani, fundavit.	
IV.	WILFARIVS.	
V.	DR OGO. hujus tempore, in honorem sancti Dionysii & sociorum, fundatum est Monasterium in Mollenbecke.	
VI.	ADELBERTVS, grassantibus nationibus barbaris, turbulenta sensit tempora.	
VII.	BERNHARDVS, doctrina & pietate clarus.	
VIII.	LYDARIUS, sub Imperatore Conrado Ecclesiam feliciter rexit. Sub hoc Monasterium in Visbeck ædificatur. Sedit circa annum D CCCC XXXVI.	
IX.	EBERGISSVS, vir magnæ sanctitatis, sedit circa annum D CCCC XXXIX.	
X.	HELINWARDVS, Ecclesiam Cathedralem, in præsentia aliorum Episcoporum, anno Christi D CCCC LIII, consecravit, Præfulatus sui sexto.	
	XI. LAND-	958.

	Anni	Sef-	Obi-
		fio-	tus.
		nis.	
XI. LANDWARDVS, primus ab Ottone Magno Imperatore, anno d cccc lxi, Regalia impetrat. Obiit in die SS. Cosmæ & Damiani.			974
XII. MILO, sedit tempore Ottonis III, Imperatoris. fundavit, anno Christi d cccc xciv, in Monte Wedegonis, Monasterium Monialium sub Regula S. Benedicti.			996
XIII. RAMWARDVS. Hic Monasterium in Monte Wedegonis Mindam transtulit. sedit circa annum Christi M ix.			1022
XIV. THEODORICVS II, moritur ix Februarii.			1036
XV. SIGBERTVS, fundavit Ecclesiam S. Martini Mindæ, anno Christi M xxxvi. Sub hoc cœpit Comitæ seu Comitatus de Schawenburg.			1056
XVI. BRVNO, ex Canonico Magdeburgensis Ecclesiæ factus Episcopus Mindensis, fundavit apud Mindam Monasterium S. Mauritii, ad Civitatem postmodum translatum; nec non Monasterium B. M., à prædecessore inchoatum, opera & consecratione consummavit; Ecclesiam S. Martini augmentavit: obiit in die S. Scholasticæ, sedit circiter	18		1080
XVII. ENGELBERTVS, natione Bavarus. Sub hoc, anno Christi M lxii, Cathedralis Ecclesia incendio conflagravit; quam anno M lxxx i denuo reconciliavit.	25		1089
XVIII. REIMVNDVS, obiit in Vigilia Cathedralis sancti Petri.			1094
XIX. VOLMARVS, Canonicus Hildesimensis. Hic, vivente Reimundo, in-vasit Sedem Episcopalem, à sancto Gorgonio (ut ajunt) postquam sedem tenuit circiter annis quinque, interemptus circa annum			1120
XX. VDALRICVS, præfuit circa annum Christi M xcvi.			1141
XXI. GOTSCHALCVS, præfuit circa annum Christi M cxii.			1156
XXII. WIDELO, vir pius ac devotus, præfuit circiter annis	7		1173
XXIII. SIGWARDVS, anno Christi M cxxiv, tertio Kalendas Aprilis, Dominica Palmarum, Episcopus est consecratus à Legato Calixti II Papæ. moritur in die S. Victoris. sedit circiter	21		1185
XXIV. HENRICVS I, Abbas Monasterii S. Mauritii. Sub hoc initium habuit Monasterium in Schina, prope Stoltenaw, Ordinis S. Benedicti, in honorem S. Viti Sociorumque; & aliud in Lucca, in honorem sancti Georgii Martyris.			1206
XXV. WERNERVVS, Præpositus Ecclesiæ Cathedralis. obiit in Vigilia sancti Martini.	17		1209
XXVI. ANNO, ex Comitibus de Blanckenburg, variis Ecclesiam Mindensem auxit Reliquiis. Sedit circiter annis xi i. obiit postridie S. Valentini Martyris.	12		1236
XXVII. S. DIETHMARVS, vir magnæ sanctitatis, & miraculis clarus.	21		1243
XXVIII. HENRICVS II, moritur in festo S. Praxedis.	3.		1252
XXIX. CONRADVS I, ex Nobilibus de Diepholt.	27		1261
XXX. WILHELMVS, dura sensit tempora. moritur circa annum M cc xliiii.	6		1265
XXXI. IOANNES. Sedit circiter annis	10		1275
XXXII. WEDEKINDVS I, de Hoya, victoriosus adversus suos hostes. obiit in Vigilia S. Matthæi Apostoli.	9		1280
XXXIII. CONO, ex Nobilibus de Diepholt, seu, ut alii, ex Militaribus de Weye. moritur in festo Cathedralis S. Petri.	4		1295
XXXIV. OTTO I, Monachus Ordinis S. Dominici, jura suæ Ecclesiæ egregie defendit. obiit in Octava S. Martini Episcopi.			1314
XXXV. VOLQVINVS, ex Comitibus de Schwalenberg. Hic de Villa Lubbecke fecit Oppidum, eoque Canonicos de Alschwede transtulit. Sedit circiter annis	6		1324
XXXVI. CONRADVS II, ex Nobilibus Saxonix de Werberge.			1346
XXXVII. LVDOLPHVS Rottorpe, natione Saxo. Hic castrum Steigerberg ædificavit. obiit in festo S. Albani.			
XXXVIII. OTTO, aliis GODEFRIDVS, de Waldegge. Hic Castrum Petershagen anno Christi M ccc xv erexit.	10		
XXXIX. LVDVICVS, filius Ducis Luneburgensis. Sub hoc Castrum Schlusfelborg est ædificatum; fuitque anno M ccc xlii, circa festum Mariæ Magdalenæ, magna inundatio Visurgis.	22		

	Anni	Obi-
	Ses-	tus.
	fio.	
XL. GERHARDVS I, Nobilis Comes de Schawenburg, Apostolicè provifus. Hic Castrum Rhoden Ecclesiæ suæ adjecit. quo anno obierit, ignoratur.	7	
XL I. THEODORICVS III, cõgnomento Cagelmind, de Ordine Cisterciensium. Tres habuit Episcopatus; postmodum etiam, propter rara ingenii talenta, ad Archiepiscopatum Magdeburgensem est electus. Verum, cum huic Episcopatu aliquot annis præfuisset, propter intestinas similtates, derelicto Episcopatu, ad patronum suum, Carolum IV Imperatorem, profectus, apud eundem in Bohemia mortuus est.		
XLII. GERHARDVS II, Comes de Schawenburgh, Apostolicè provifus. Hic, anno Christi MCCC LXII, construxit oppidum Petershagen. In peregrinatione, cum fratre suo Adolpho in terram sanctam suscepta, obiit. Fundatur, post ejus obitum, à fratribus in Ecclesia Cathedrali Altare S. Catharinæ Virginis.		1366
XLIII. OTTO II, cõgnomento Wettin, ad Episcopatum per Carolum IV Imperatorem promotus, cum duobus annis præfuisset, in festo sancti Alexii obiit.	2	1368
XLIV. WEDEKINDVS II, Nobilis de Monte, anno MCCC LXIX, die XVII Octobr. Mindam introductus, & pro Episcopo receptus, instituit festum S. Feliciani; & exstruxit Arcem Depenaw in fundo Mindensi. Sub hoc, anno MCCC LXXVI, fuit inundatio Visurgis.	16	1384
XLV. OTTO III, Nobilis de Monte, præfati Wedekindi frater germanus. Hic Dominium Montis, Ecclesiæ Mindensi, perpetuo possidendum, resignavit. Moritur in festo Circumcisionis Domini.	14	1398
XLVI. MARQUARDVS de Randegge, natione Suevus, propter egregias virtutes Apostolicè provifus à Bonifacio IX Papa: verum, cum pauco tempore præfuisset, eadem Romanæ Sedis autoritate transfertur ad Episcopatum Constantiensem anno MCCC XCVIII.		
XLVII. WILHELMVS de Busche, Præpositus Ecclesiæ Mindensi.		
XLVIII. OTTO IV, Comes de Ritberg, Apostolicè provifus.	3	
XLIX. WALBRANDVS, Comes de Hallermund, Abbas Corbeiensis, vir magnæ memoriæ adversus hostes & invasores suæ Ecclesiæ.	30	1436
L. ALBERTVS, Comes de Hoya, prædecessori suo dissimilis, moritur circa annum		1473
LI. HENRICVS III, Comes de Schawenburg, eligitur Episcopus xxx Julii MCCCC LXXIII.	35	1508
LII. FRANCISCVS I, Dux Brunsvicensis & Luneburgensis. Is juramentum Episcopale præstitit Dominicâ Vocem jucunditatis MDIX, & laudabiliter præfuit.		
LIII. FRANCISCVS II, Comes de Waldeck; fuit etiam Episcopus Monasteriensis & Osnaburgensis. Hic, inductus in hæresin, Lutheranis magnam libertatem reliquit; monitus autem à Pontifice & Imperatore, resipuit, errores in fide retractavit, Synodos & reformationem tam Cleri quam populi faciendo. Resignat, ad manus Capituli, Episcopatum anno MDLIII. Hujus tempore accrevit Visurgis usque ad summum templum & medium forum; & inundationem hanc vehemens pestis est subsecuta.		
LIV. IVLIVS, Dux Brunsvicensis & Luneburgensis, postulatur anno MDLIII; postmodum resignat.		
LV. GEORGIVS, ex Ducibus Luneburgensibus, Præpositus Colonienfis, postulatur Episcopus anno MDLIV, mensè Octobri; factus deinde Archiepiscopus Bremensis, & Episcopus Verdensis. Fuit hic Catholicæ fidei pacisque, usque ad finem vitæ, observantissimus.	12	1566
LVI. HERMANNVS, Comes de Schawenburg, Canonicus Colonienfis, postquam annis xv præfuisset, Episcopatum ad manus Capituli, XXIX Januarii MDLXXXII, resignat.	15	
LVII. HENRICVS IVLIVS, Administrator Halberstadiensis, postquam annis tribus circiter præfuisset, Episcopatum ad manus Capituli resignat xxv Septembris MDLXXXV.	3	

LVIII. AN-

	Anni
LVIII. ANTONIVS, Comes de Schawenburg, ob jus devolutum, à Metropolitano Ernesto Archiepiscopo Colonienſi nominatus, ſucceſſit, poſtquam Sedes annis circiter duobus vacaſſet. Fuit frater ſupradicti Hermanni, & Adolphi Colonienſis Archiepiſcopi. Moritur VI Februarii.	Seſſio-
tus.
nis.
LIX. CHRISTIANVS, Dux Brunſwicenſis & Luneburgenſis, mortuo Antonio, nomine Capituli, ſæculare Eccleſiæ regimen adminiſtrat uſque ad annum M D C XXXIX; quo anno, tam ab Urbano Papa VIII, quam ab Imperatore Ferdinando II, juxta Canones, Concordata Germaniæ, & Conſtitutiones Imperii, ordinatur & regalizatur Epicoſcus Franciſcus Guilielmus, Comes de Wartenberg.	12 1599
LX. FRANCISCVS GVILIELMVS, Comes de Wartenberg, Epicoſcus Oſnabrugenſis & Verdenſis, anno Chriſti M D C XXXII, die XXI Iulii, accipit poſſeſſionem. Sub hoc, M D C XL, menſe Decembri, moritur Otto, ultimus Comes de Schawenburg; quem Comitatum, uti Eccleſiæ ſuæ Mindenſis feudum, contra quoldam iniuſtos detentores, ſequenti anno, per jus à Cæſare aſſertum, dictus Epicoſcus obtinuit & defendit. Vivit adhuc anno M D C LIII. cui Deus longam in terris & immarceſcibilem in cælis felicitatem concedat.	

Series hæc Epicoſporum, ſecundum annos integros ſupputata eſt, menſibus, hebdomadibus, diebus non ſubductis, ut eo expeditior eſſet & certior ratio Chronologiæ, in qua nonnulli uti variant, ſic vacillant.

I N D E X

eorum quæ continentur hac Synodo.

Exordium Epicoſpale, cum Formula profeſſionis fidei.

P A R S I.

DECRETVM I. De promulgatione Concilii Tridentini, Statutorum Provincialium, & eorum obſervantia.

II. A quibus & per quos profeſſio fidei faciendâ.

III. De Doctrina Chriſtiana, & Seminario.

IV. De cultu divino, ornatu templi, & proceſſionibus.

V. De ornatu, ad cultum divinum debite peragendum, & Reliquiis.

VI. De cultu venerationeque Sanctorum & ſacrarum imaginum, Feſtorum obſervatione, & jejunio, nec non receptione Calendarii Gregoriani.

VII. De feſto Conceptionis B. M. Virginis ſolemniſter, cum publica gratiarum actione, celebrando.

VIII. De Hereticis & Iudeis.

IX. De inſtitutione & adminiſtratione Sacramentorum.

X. De Sacramento Baptiſmi.

XI. De Sacramento Confirmationis.

XII. De SS. Euchariſtiæ Sacramento.

XIII. De Sacramento Pœnitentiæ, & caſibus reſervatis.

XIV. De Sacramento Extreme unctioſis.

XV. De Sacramento Ordinis.

XVI. De Sacramento Matrimonii.

P A R S II.

I. De Eccleſiaſtica immunitate.

II. De teſtamentorum & legatorum jure.

III. De vita & honeſtate Clericorum, nec non damnaſibiſi Simoniaci vitio & uſurarum.

IV. De Eccleſiaſticiſi beneficiis, eorumque collationibus, rebus Eccleſiæ, ac Proviſoribus.

V. De reſidentia Clericorum.

VI. De Prælatiſi.

VII. De Parochiſi & Curatiſi.

P A R S III.

I. De Regularium vita & diſciplina.

II. De Iuriſdictione & Iudicio Eccleſiaſtico.

III. De conſtitutione Eccleſiaſtici magiſtratus, & Synodiſi bis in anno celebrandiſi.

Et ſubjungitur

Status Dioceſiſi, qui fuit huius Synodiſi tempore.